

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån, U2

Beslutande
Minister
Annika Hambrudd

Föredragande
Specialsakkunnig
Bodil Regårdh

Justerat
Omedelbart

Nr 8

Grunder för antagning av vuxna till den grundläggande yrkesutbildningen på gymnasienivå

ÅLR 2023/2341

15 U2

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att fastställa nya grunder för antagning av vuxna till den grundläggande yrkesutbildningen på gymnasienivå som ordnas enligt LL (2011:13) om gymnasieutbildning och som inte omfattas av den samåländska antagningen av studerande. Bilaga 1.

Grunderna gäller även vid antagning av studerande till sysselsättningsfrämjande utbildning som leder till en examen i enlighet med LL (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

Grunder för antagning till grundläggande yrkesutbildning på gymnasienivå för vuxna

Landskapsregeringen har med stöd av 34 § i LL (2011:13) om gymnasieutbildning beslutat fastställa grunder för antagning av vuxenstuderande till examensinriktad yrkesutbildning på gymnasienivå vid Ålands yrkesgymnasium.

Grunderna gäller för antagning av vuxenstuderande till utbildningar som inte omfattas av den samåländska antagningen av studerande. Grunderna gäller också vid kontinuerlig ansökan. Vid antagning av studerande till utbildningar som leder till grundexamen/gymnasieexamen kan samåländska antagningsgrunder tillämpas.

Grunderna gäller även för antagning av studerande till sysselsättningsfrämjande utbildning som leder till en examen.

Vid antagning av studerande till sysselsättningsfrämjande utbildning som inte leder till en hel examen beslutar Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) om grunderna för antagning av studerande i enlighet med LL (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning.

Med vuxna eller vuxenstuderande avses en studerande som sökt till gymnasieutbildning efter det år som han eller hon har fyllt 18 år. 1 § LF (2019/41) om ändring av landskapsförordningen om gymnasieutbildning.

Vuxenstuderande kan ges yrkesutbildning i form av:

- Grundläggande yrkesutbildning som leder till en hel eller delar av gymnasieexamen/grundexamen med yrkesinriktning enligt bilaga 1 i LF (2011:75) om gymnasieutbildning¹
- Yrkesinriktad kompletteringsutbildning och vidareutbildning som leder till en hel eller delar av yrkesexamen som avses i rikslagen (FFS 531/2017) om yrkesutbildning.²
- Yrkesinriktad kompletteringsutbildning och vidareutbildning som leder till en hel eller delar av specialyrkesexamen som avses i rikslagen (FFS 531/2017) om yrkesutbildning.

1. Ansökan och behörighet

Behörig att ansöka om en studieplats på en utbildning som leder till **gymnasieexamen/grundexamen**, är en sökande som har slutfört grundskolans lärokurs och erhållit avgångsbetyg, motsvarande lärokurs eller slutskedet inom grundskoleutbildningen för andra än läropliktiga och erhållit avgångsbetyg eller betyg över särskild examen.

Behörig att ansöka om en studieplats på en utbildning som leder till en **yrkesexamen** är en sökande som har slutfört grundskolans lärokurs och erhållit avgångsbetyg, motsvarande lärokurs eller slutskedet inom grundskoleutbildningen för andra än läropliktiga och erhållit avgångsbetyg eller betyg över särskild examen, samt examensbetyg från en gymnasie-/grundexamen + 1 år arbetserfarenhet inom branschen alternativt minst 3 års arbetserfarenhet inom branschen.

Behörig att söka om en studieplats på en utbildning som leder till en **specialyrkesexamen** är en sökande som har slutfört grundskolans lärokurs och erhållit avgångsbetyg, motsvarande lärokurs eller

¹ https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201175#br_bilaga_1_202087

² <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2017/20170680> <https://www.finlex.fi/sv/laki/alkup/2017/20170531>

slutskedet inom grundskoleutbildningen för andra än läropliktiga och erhållit avgångsbetyg eller betyg över särskild examen, samt examensbetyg från en gymnasie-/grundexamen eller lämplig yrkesexamen och minst 5 års arbetserfarenhet inom branschen.

En person som saknar avgångsbetyg, har ett skiljebetyg eller har ett ofullständigt betyg från ett annat nordiskt land (till exempel saknar godkänt vitsord i 16 (12 för andra än läropliktiga) ämnen på sitt slutbetyg) kan ansöka om studieplats till utbildning som leder till en hel gymnasie-, grund- eller yrkesexamen via ett prövningsförfarande. Hemscoleundervisad ska söka enligt prövning med intyg över fullgjord läroplikt.

Personer som har ett avgångsbetyg från ett land utanför Norden ansöker om en studieplats via ett prövningsförfarande.

En sökande med annat modersmål än svenska ska intyga sina språkliga färdigheter (se Språkrav).

2. Språkrav

Sökande som inte har svenska som modersmål ska påvisa tillräckliga färdigheter att använda svenska i tal och skrift genom att till ansökan bifoga intyg över godkända prestationer i samtliga delprov i den allmänna språkexamen i svenska på den nivå som skolan fastställt att gälla för en specifik utbildning.

Skolan kan ordna språkprov för sökande med annat modersmål än svenska som saknar intyg över godkända prestationer.

3. Hälsokrav

Inom vissa branscher kan det finnas krav på hälsotillstånd hos dem som ska verka inom ett yrke. Om en sökandes hälsa eller funktionsförmåga är försvagad, är det skäl att noggrant utreda om det finns fastställt speciella krav i de utbildningar som sökande är intresserad av. Närmare beskrivningar kring hälsomässiga förutsättningar för att genomföra en utbildning, finns på

<https://opintopolku.fi/konfo/sv/sivu/soekandes-haelsa-och-funktionsfoermaga>

4. Urvalsprov

Skolan kan anordna urvalsprov i form av ett inträdes- eller lämplighetsprov. Skolan beslutar om de grunder för urvalsprov som ska tillämpas vid antagning av studerande till respektive utbildning. Provet poängsätts i skalan 1 – 10. Skolan ansvarar för informationen om och genomförandet av urvalsprovet.

Om provet bedömts med endast en (1) poäng betraktas det som underkänt, vilket betyder att den sökande inte kan antas till utbildningen ifråga. Även den som uteblivit från urvalsprovet diskvalificeras från sökt utbildning.

5. Rangordning av sökande

När det till en utbildning finns flera sökande än antalet studieplatser i utbildningen ifråga kan skolan tillämpa ett rangordningssystem där sökanden ges betygspoäng på basis av medeltalet i avgångsbetyget från grundskolan samt tilläggs-poäng på basis av sökandes arbetserfarenhet och övriga meriter. Sökanden som saknar en grundexamen/gymnasieexamen eller motsvarande från tidigare erhåller 2 poäng. Den maximala poängsumman utan poäng för urvalsprov är 28 poäng.

5.1. Betygspoäng: 1–18 poäng

Betygspoängen räknas ut på basis av medeltalet av vitsorden i följande 16 ämnen på avgångsbetyget från grundskolan: svenska, matematik, biologi (med miljölära) geografi, fysik, kemi, religions- eller livsåskådningskunskap, historia, samhällskunskap, musik, bildkonst, slöjd, hemkunskap, hälsokunskap,

idrott samt engelska. I avgångsbetyg från grundskoleutbildning för andra än läropliktiga räknas medeltalet av vitsorden i följande 12 ämnen: Svenska/svenska som andra språk, matematik, engelska, biologi, geografi, fysik, kemi, religion- och livsåskådningskunskap, historia, samhällskunskap, hälsokunskap och idrott. Eventuella tillvalsämnen räknas inte i medeltalet. Om en sökande har två vitsord i ett ämne (till exempel teknisk slöjd respektive textilslöjd) ska medeltalet av dessa vitsord räknas och anges som det närmast uppåt avrundade heltalet. Ifall en sökande har endast ett vitsord i ämnena historia och samhällskunskap gäller detta vitsord för båda ämnena och räknas således två gånger. Medeltalet omvandlas till poäng med hjälp av följande skala:

Medeltal	Poäng
5,0–5,49	9
5,5–5,99	10
6,0–6,49	11
6,5–6,99	12
7,0–7,49	13
7,5–7,99	14
8,0–8,49	15
8,5–8,99	16
9,0–9,49	17
9,5–10,0	18

Vid rangordning av sökande vars avgångsbetyg från grundskolan innehåller anpassade lärokurser utifrån en individuell plan omvandlas medeltalet till poäng med hjälp av följande skala:

Medeltal	Poäng
5,0–5,49	1
5,5–5,99	2
6,0–6,49	3
6,5–6,99	4
7,0–7,49	5
7,5–7,99	6
8,0–8,49	7
8,5–8,99	8
9,0–9,49	9
9,5–10,0	10

5.2. Tilläggs-poäng för arbetserfarenhet: max 6 poäng

- Arbetserfarenhet minst 6 månader ger 1 poäng
- Arbetserfarenhet minst 1 år ger 2 poäng
- Arbetserfarenhet inom branschen minst 6 månader ger 3 poäng
- Arbetserfarenhet inom branschen minst 1 år ger 4 poäng
- Arbetserfarenhet inom branschen minst 2 år ger 6 poäng

Vid uträkning av arbetserfarenhet beaktas endast arbetsperioder som varat minst en månad utan avbrott. I deltidsarbete motsvarar arbete om 150 timmar för samma arbetsgivare en månads arbetserfarenhet. Arbetserfarenhet ska verifieras med vederbörligt intyg.

5.3. Övriga tilläggspoäng: max 4 poäng

- Folkhögskola/ungdomsprojekt minst 6 månader ger 1 poäng
- Folkhögskola minst 12 månader ger 2 poäng
- Förberedande yrkesutbildning eller motsvarande minst 6 månader ger 2 poäng
- Ingen gymnasieexamen/grundexamen från tidigare ger 2 poäng
- Dokumenterad datorvana ger 1 poäng

6. Antagning enligt provning

Vid antagning till grupp kan Ålands yrkesgymnasium till varje utbildning anta högst 30 procent av sökande enligt ett provningsförfarande.

En person som saknar avgångsbetyg från grundskola, har ett skiljebetyg, ett intyg över fullgjord läroplikt, ett ofullständigt betyg från ett annat nordiskt land eller har ett avgångsbetyg från ett land utanför Norden kan ansöka om studieplats till utbildning som leder till en gymnasie-, grund- eller yrkesexamen via ett provningsförfarande. Även personer som har ett gymnasiebetyg, men som saknar avgångsbetyg från grundskolan ska söka enligt provning.

Antalet kan vara fler än 30 procent av sökande med annat modersmål än svenska, till exempel vid antagning till integrationsutbildningar.

Prövningsförfarandet syftar till att pröva om en sökande har förutsättningar att utifrån sin förmåga och sina särskilda behov avlägga examen eller förvärva kunnandet.

Skolan verkställer provningsförfarandet genom en bedömning av lämpligheten till yrket och i gymnasie /grundexamensutbildning genom ett test i det läroämnesvisa kunnandet i svenska, matematik och engelska. Lämpligheten för yrkesområdet och det ämnesvisa kunnandet bedöms vardera med 0 - 9 poäng. Sammantaget ger provningsförfarandet 0 – 18 poäng. Om det utförs ett urvalsprov till utbildningen som grund för antagningen, påförs urvalsprovets 0–10 poäng ytterligare till sökandes totala poängtal.

I bedömningen av det läroämnesvisa kunnandet i svenska, engelska och matematik, tilldelas varje läroämne 0 - 3 poäng i provningsförfarandet till ett yrkesområde. Den sökande tilldelas 1 poäng om stöd och handledning förutsätts för att klara testen eller uppgifterna, 2 poäng om sökande klarar testen eller uppgifterna med viss handledning och 3 poäng om sökande har förmåga och intresse att självständigt lösa testet eller uppgifterna i provningssituationen.

Skolan fastställer de test som ska användas för att pröva kunskapsnivån i svenska, matematik och engelska samt vilka kompetenser som ska prövas vid bedömningen av lämpligheten för yrket samt de test som används för att pröva lämpligheten.

7. Ansökningstider

Ålands yrkesgymnasium beslutar om ansökningstider till respektive utbildning.

8. Betyg

- Betyg från grundskola eller motsvarande.
- Arbetsintyg

Bilaga 1, U223E04, ÅLR 2023/2341

- Intyg över uppnådda språkfärdigheter
- Övriga intyg som kan påverka utbildningen som den sökande ansöker till

Betyg och intyg från andra länder än från de nordiska länderna ska vara översatta till svenska av en auktoriserad translator.